

יום שלישי י"א בחשון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ל"א

1. **הטעם שבספק גירושין לא מחמירין להצריכה חליצה - שמא יאמרו אף מתייבמת, ויתכן שהיא צרת ערוה. א"כ גם בקידושין יאמרו 'אף מתייבמת'?**
בקידושין, לא איכפת לנו שיאמרו אף מתייבמת, שהרי מן הדין אכן צריכה להתייבם כפי החזקה, ורק חכמים החמירו.
2. **נפל הבית עליו ועל בת אחיו הנשואה לו, ואין ידוע מי מת ראשון - צרתה חולצת ולא מתייבמת. מדוע?**
אם הוא מת ראשון - נפלו שתים לאחיו, בתו וצרתה. אם היא מתה הראשונה - נפלה אחת הזקוקה לייבום.
3. **מדוע שלא נתירה לשוק משום חזקתה שהיא צרת ערוה, כמו בספק גירושין - שלא גזרו שתחלוץ, שמא יאמרו אף מתייבמת?**
  - א. גירושין שמצויים - גזרו חכמים שלא תחלוץ שמא יאמרו... אבל במפולת שאינה מצויה - לא גזרו.
  - ב. בגירושין הערוה לפנינו וניכר שהיא צרתה. אם תצריכנה חליצה יחשבו שהתברר הגט טוב ויבואו לייבם אף את הצרה. אבל במפולת - כולם מבינים שזה ספק שאינו יכול להתברר.
4. **היתה עומדת ברה"ר, וזרק לה הבעל גט, ספק קרוב לה ספק קרוב לו - מחמירים עליה מספק כשני הצדדים. מה החומרא אם היא מגורשת?**
  - א. אם בעלה כהן אינו יכול לחזור לקדשה.
  - ב. אם היא ערוה ליבם, צרתה צריכה חליצה, שמא נתגרשה הערוה ואינה פטורה.
לה"א אין להוכיח מכאן - שבספק גירושין, הערוה חולצת. ולא חוששים שיאמרו 'אף מתייבמת', מפני - שמדובר בספיקא דאורייתא - שתי כתי עדים אחת אומרת קרוב לה ואחת אומרת קרוב לו. לכן א"א להעמידה על חזקתה וצריכה חליצה ומשנתנו בכת אחת שעד אחד מכחיש השני, שהוא ספיקא דרבנן והניחהו בחזקת ההיתר.
והקשו - מה ההכרח של התנא להעמיד משנתנו רק בכת אחת, ואין לומר מכך שקידושין בכת אחת, כיון שאף קידושין יתכן שהם בב' כיתות, ומה שאינה מתייבמת, כיון שא"א להעמידה על חזקתה ההיתר ליבם כשזו שני עדים הטוענים שהיא מקודשת.
עוד הקשו - אף שתי כיתות נחשב ספיקא דרבנן, שהרי מן התורה העמד שנים מול שנים, ומספק העמידה על חזקתה. כשם שמצינו אצל 'בר שטיא' שהיה פעמים שוטה ופעמים בריא, ומכר קרקעותיו, שנים אמרו שמכר כשהוא בריא ושנים הכחישו ואמרו שמכר בעודו שוטה. ופסק רב אשי משום הספק להעמידה בחזקת בעליה הראשונים.
5. **לעיל הקשו מדוע לא שנינו אף בגירושין 'ספק קרוב'. רבה תירץ כיון שנעמידנה על חזקתה, ודחו את תירוצו. כיצד מיישבים את המשנה?**
אביי: 'גיד עליו ריעו' קרוב ששנינו בקידושין ללמדנו אף בגירושין. וכן המקרים שנשנו רק בגירושין מלמדים על קידושין.
דחה רבא: 'זהו ספק גירושין' משמע שבא למעט האחרים.
ביאר רבא: 'זהו ספק גירושין' לאו דוקא, ומה שנכתב, זה רק משום ששנינו 'זהו ספק קידושין' ששם בדוקא בא למעט 'אין בו זמן' שבקידושין כשר.
6. **מה הטעם שלא תקנו 'זמן' בשטר קידושין כמו בגיטין?**
למ"ד שבגיטין תקנו משום 'פירי', מאימתי גובה האשה מהבעל הפירות שאכל מנכסי המלוג. אינו שייך בקידושין שהרי הבעל אינו אוכל עד הנישואין.
למ"ד שבגיטין תקנו שמא יהיה נשוי לבת אחותו, או קרובה אחרת, ואם תזנה יחוס עליה ויטען שכבר הייתה מגורשת. - כיון שאפשר להתקדש בכסף שלא שייך בו זמן, אף בשטר לא תקנו. והקשו - שהרי עבד כנעני נקנה בכסף ומ"מ תקנו זמן בשטר. כדי לדעת ממתי נכסיו לרבו.
ותירוצו: א. בעבד, הרוב קונים בשטר. ב. שטר בקידושין לא יחפה עליה - אם יניחהו אצלה או אצלו, ימחקהו. אף להניח אצל עדים אינו מועיל שאם זוכרים מעצמם, לא צריך שטר, ואם אינם זוכרים יש כאן חיסרון של 'מפיהם ולא מפי כתבם'. משא"כ בגירושין השטר בייסודו בא להצילה ולהוכיח שאינה אשת איש, אין לחשוש שתמחקנו.
7. **משנה: שלשה אחים נשואים לשלשה נכריות - מת אחד, עשה השני מאמר ומת - לת"ק: שתייהן חולצות ולא מתייבמות, מה הטעם?**
שנאמר: 'זמת אחד מהן... יבמה יבא עליה', רק מי שזיקת יבם אחד עליה, מתייבמת. ונדרחה בגמרא: שא"כ תיפטר אף מחליצה.
אלא הפסוק אסמכתא, והטעם - גזירה דרבנן שמא יאמרו ששתי נשים של מת אחד מתייבמות.
רבי שמעון חולק וסובר: מייבם לאיזו שירצה, וחולץ לשניה. הטעם - ספק אם מאמר קונה לגמרי ובכל אופן יש לה זיקה אחת.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)